

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן האור החיים הק' זיע"א

תורת חיים

נושא תורני מרתק לאור דברי האור החיים

התורה הקדושה מלמדת אותנו בפרשה (כג, ב): **"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרָאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדֵי."**

רבנו האור החיים עומד על כמה דיוקים בפסוק, וכך הוא מפרש: **"וְנִרְאָה כִּי שְׁעוֹר הַכְּתוּבִים הוּא, שְׂמַתְחֵלָה צִוָּה ה' כִּי עֲקַר הַמוֹעֲדוֹת תְּלִי בַּזְּמַנִּים אֲשֶׁר יִקְרָאוּ אוֹתָם. וְחֵשׁ הַכְּתוּב שִׁטְעוּ לומר שֶׁבְכָלֵל זֶה גַם כֵּן קֹדֶשׁ יוֹם הַשַּׁבָּת, אִם יִסְכִּימוּ לְדַחֲוֹתוֹ מִיּוֹמוֹ לְיוֹם אַחֵר יִתְקַדֵּשׁ עַל פִּיהֶם, לָזֶה חֲזוֹן וּפְרֵשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדֵי שְׁשַׁת יָמִים וְגו', פְּרוּשׁ, אֵלֶּה שְׁהֵם שְׂבָתוֹת הֵם מוֹעֲדֵי מוֹעֲדִים שְׂקִבְע הַבּוֹרָא, וְאֵינֶם בְּגֵדֵר הַשְּׂבָתוֹת."**

במהלך הדורות נעשו על ידי מהרסי הדת לדורותיהם ניסיונות רבים, מגוחכים האחד יותר מרעהו, להטמיע חלילה שינויים כוזבים בתורת ישראל ומצוותיה, אולם השי"ת נטע בכל דור את חכמיו, אשר עמדו בפרץ ומנעו כל ניסיון שכזה.

אחד המקרים הידועים ביותר הינו אותו ניסיון נואל של כופרים בני דורו של רבי אברהם אבן עזרא, אשר ניסו לטעון כי יום השבת מתחיל בבוקרו של יום - ולא מאמש, בניגוד ליסוד אותו קבעו חז"ל (חולין פג, א) כי היום הולך אחר הלילה.

והנה בחלומי נגלה מלאך לאבן עזרא, והגיש לו איגרת מאת השבת בכבודה ובעצמה, בה תינתה בפניו את כאבה על כך שיש המחללים אותה ברגל גסה מכה טענה מסולפת זו. עוד הוכיחה. עוד הוסיפה השבת והוכיחה את האבן עזרא עצמו על כך שבכיתו מצוי ספר המצדד בטענה זו.

קם האבן עזרא בבהלה, תר אחר הספר המדובר ואכן מצא אותו. בתחילה התלבט האם לקרוע את הספר בעיצומה של השבת על מנת למנוע השפעה שלו על חילולי שבת עתידיים, אך לבסוף נמלך להמתין וקרע אותו במוצאי שבת לגורים.

לאחר אותה שבת, ישב האבן עזרא וכתב חיבור ארוך המוכיח את אמיתות דת ישראל בענין זה, ובראשית חיבורו הוא מצטט את האיגרת אותה קיבל מאת השבת, הפותחת במילים: **"אֵינִי שְׂבָת, עֲטַרְתָּ דַת יִקְרִים."**

ולפי הנחישות שבקולו של שוקי - זה יקרה מהר מאד.

'הופ' צווחת גיל פרצה מפיו של שוקי, נראית תלושה וחסרת קשר למצב, והוא זינק באחת ממרום גורד השחקים, נחבט ברוח המכה בו, מסתחרר סביב עצמו ונותן לכח הכבידה לעשות את שלו.

הפתעות קורות בחיים, וגם ניסים.

במקרה של שוקי, היה זה נס גלוי. מאה וחמש עשרה הקומות, מאות המטרים ואף החבטה העזה שסיימה את התהליך כשכלל הנוכחים מסיטים מבטם בזעזוע, הסתיימו באורח פלא בפציעה קשה בלבד.

'מה חשבת לעצמך?!' הפנה אליו הפרמדיק מבט תוהה.

שוקי מצדו, מבלבל ובקושי בהכרה, השב על אתר: **'נראה לך שתכננתי לקפוץ עד כאן? התוכנית המקורית כללה זינוק קל וקצר, מהקומה המאה וחמש עשרה - עד לקומה המאה וארבע עשרה...'**

במשל מתוק זה השיב מגיד המישרים ושריד לדור דעה הצדיק ר' יעקב גלינסקי, במענה לאותו כסיל אשר שימש בתפקיד חינוכי בכיר במדינת ישראל ותהה באוזניו **'כיצד הגענו למצב הנוכחי, בו הנוער התדרדר למחוזות שפלים כאלו.'**

'כשקפצתם מהגג, כשזנחתם את הדרך המסורה' עקץ אותו ר' יענקלה, 'האם חשבתם שתוכלו לקפוץ רק קומה אחת? לתחום את ההתדרדרות ולעצור מבעוד מועד?!'

אתה על הגג - אל תקפוץ!

נקודה זאת מחדד האור החיים הקדוש בפרשתנו, בדבריו על הפסוק (כא, ח): **"וְקִדְשְׁתוּ כִּי אֵת לַחֵם אֶלְקֵיךָ הוּא מִקְרִיב קֹדֶשׁ יְהִיֶה לָךְ כִּי קֹדֶשׁ אֲנִי ה' מִקְדָּשְׁכֶם,"** תוך שהוא מוסיף ומתייחס לרובד עמוק יותר, ואלו דבריו:

"כִּדִּי שִׁיְהִי קֹדֶשׁ - יְהִיֶה לָךְ הַכֹּהֵן, פְּרוּשׁ, הַנֶּה הוּא שְׁלָךְ לְכוּפֵה עַל הַדָּבָר. וְאוּמְרוּ 'כִּי קֹדֶשׁ', פְּרוּשׁ, לְצַד שְׂקִדְמָה לְנוּ הַיְדִיעָה כִּי הַקֹּדֶשׁ הֵיא בְּחִינַה הַנְּקִיטָה בְּרָצוֹן וּבְהַשְׁלֵמַת הַחֶפֶץ וְהַחֶשֶׁק בָּהּ וְלֹא בְּכַפְּיָה, וְאֵיךְ אוּמְרֵ הַכְּתוּב לְכוּפֵה עַל הַקֹּדֶשׁ."

"לָזֶה אָמַר 'כִּי קֹדֶשׁ', פְּרוּשׁ, לֹא לְהַמְשִׁיךְ לוֹ הַקֹּדֶשׁ מִחֲדָשׁ, שֶׁכֵּבֵר הוּא קֹדֶשׁ, אֲלֵא שְׁלֵא לְאֹבֵד קִדְשָׁתוֹ," עד כאן דבריו הקדושים.

כאן מלמדנו האור החיים יסוד עצום.

הן אמת הדבר שמידת הקדושה נקנית דווקא בנעימות ובחשק, ואין כלל מקום לכפות אותה על מי שלא זכה בה. אולם למרות זאת - בהחלט ניתן ואף חובה לכפות אותה על מי שכבר זכה להיכלל

אמבולנסים שעטו בקול סירנות מהבהבות, ניידות משטרה חסמו את הרחוב כולו וגדודי סקרנים נשאו עיניהם למעלה, עוקבים אחר הסיטואציה המבעיית והמסקנת גם יחד ומנסים לנחש כיצד ייפול דבר, תרתי משמע.

אי שם על גגו של גורד השחקים המונה מאה וחמש עשרה קומות ומתנשא לגובה של מאות מטרים, במיקום פסטורלי הנושק לעננים וצופה על פני העיר כולה, ניצב שוקי והביט נכחו בעיניים נחושות, מבע מסוכן בפניו וכל כולו מלא אדרנלין השמור לאנשים מסוג מסוים.

'אני קופץ!' הכריז בפאתוס.

מלמטה ענה לו הד מרוחק, גרונות ניחריים הזועקים בחרדה: **'לא! אל תעשה זאת!'**

'דווקא כן' נראה כי תשומת הלב דווקא הזרימה בו כוחות רעננים והוא המשיך לאיים, **'אני מזנק מכאן אל מותי.'**

השירות הפסיכולוגי המחוזי שלח את נציגו המיומן, וזה האחרון הצטרף לצוות נרחב שניהל משא ומתן ממושך עם שוקי באמצעות מגאפון רב עוצמה. להתקרב הם לא יכלו, בשל העובדה הפשוטה ששוקי הבהיר כי אם יהיו אי מי להתקרב - הוא יקפוץ באותו רגע.

אם הם חשבו שמדובר בצעד של ייאוש, רגש אובדני שתקף אותו לנוכח צרה כזו או אחרת או חוסר יכולת נפשית להתמודד עם משבר שעבר עליו לאחרונה, עד מהרה הם התברו.

ההיפך הוא הנכון. שוקי היה אדם מלא שמחת חיים, אם כי לאור המצב ניכר היה כי קיים חשש סביר שיישאר עם השמחה ופחות עם החיים, והפעולה אותה תכנן לבצע בעיצומו של יום בהיר נבעה אך ורק מתוך שיגעון, משיכה מטורפת למימוש הרפתקה שלא תחזור על עצמה, ונקל להבין גם למה.

בשלב זה הכניסו היועצים הרגשיים לתמונה את אשתו והילדים, תוך שהם מתארים בפניו את סבלם המתמשך של ילדיו שיגדלו כיתומים ואת האתגרים עמם צפויה אשתו להתמודד כאלמנה שאיבדה את בעלה באופן כה טרגי.

כשגם טיעונים מעין אלה לא הועילו ולא קידמו את השיחה לאף מקום, ניסה אי מי להרחיב בתיאור מדוקדק של המכות, החבלות והייסורים שיהיו מנת חלקו של שוקי עצמו כתוצאה מאותו צעד אווילי, אולם התברר כי גם טענות משכנעות מסוג זה אינם מזיזים אותו מעמדתו. הוא נחוש לקפוץ, ויהי מה.

נבוכו היועצים, הרימו הפסיכולוגים ידיים והצוות כולו השפיל מבט בייאוש. לא לכל מצב יש פתרון. הם השלימו עם העובדה שככל הנראה ייאלצו לחזות במראה המזעזע של אדם הקופץ אל מותו,

ספיר ויהלום

פניני מוסר ויראת שמים בפרשה

המשך מעמוד קודם

בקדושה, למען ישמור על עצמו בקדושה זו ולא ייצא ממנה. אם נשוב למשל בו פתחנו, זהו בעצם ההבדל בין אדם שנפל בלא משים או באונס מהגג - לבין משוגע כמו שוקי, הבוחר מרצונו הטוב לאבד חייו בידיים.

אין מה לבוא בתביעה לאדם שאיננו על הגג, לזה שנופל ונחבט על הקרקע מגובה רב בעוד לא היתה לו כל אפשרות לבחור אחרת. אדרבה, אם הוא היה יכול, הוא היה מעדיף בוודאי להיות על הגג, כשקרקע מוצקה תחת רגליו. אולם אדם הנמצא על הגג, כזה שבידיו הבחירה החופשית אם לזנק ממנו חלילה או להישאר עליו לבטח - כלפי אדם כזה התביעה נוקבת ומטלטלת: **למה בחרת לקפוץ, לנטוש את מקום המבטחים ולזנק אל מותך?!**

זכינו להיות על הגג

לא כולם זוכים להיוולד על הגג, להסתופף כבר מקטנותם בין כתלי בית המדרש ולצעוד בדרך הישר בהנחיית אבותיהם רבותיהם. ישנם שגדלו כתינוקות שנשבו, צמחו על מצע של כפירה וינקו רק ארס ושנאה כלפי כל דבר שבקדושה.

האם ניתן לכפות עליהם להיכנס לגבולות הקדושה? להכריח אותם להצטרף למחנה היראים ולקחת על עצמם את קיום תרי"ג המצוות הנתפסות בעיניהם כאתגרים ללא טעם ברור שלא. את זה יש לעשות רק בדרך של מתיקות ונועם.

אך מה בנוגע אלינו?

הרי אנו זכינו לאורם של צדיקי הדורות, ראינו איך אבותינו ורבותינו מתווים עבורנו את הדרך ומנחים אותנו לאן לפנות וכיצד יש לנהוג. אנו אמונים על הליכותיהם של הקודמים לנו, אלה שכבר גידרו את תחומנו והכניסו אותנו למחוזות הקדושה.

האם נוכל להשתמש מהחובה היסודית להישמר מכל משמר שלא לחרוג מגבולות אלו? שלא לסטות מהמסלול אותו התוו לנו ולא להפך את הקדושה העליונה הזו?

עם נבחר אנחנו, עם סגולה. הבה נשמור על כך!

אנו חיים לדאבון לב בדור עליו ניתן להמליץ כי הוא 'אכשר דרא', ולא לחיוב. הכל כשר, הכל ישר, איש הישר בעיניו יעשה ועקבתא דמשיחא על תופעותיה השונות המוזכרות בחז"ל מתבטאת על כל צעד ושעל. אך גם אם הדבר נוגע בעיקרו לעולם שבחוץ, אלה עליהם נאמר (תהלים פח, ו): "בַּמַּתִּים חָפְשִׁי" והרי הם מתים מהלכים, חלולים וריקים מכל תוכן, נבובים ומיוסרים מרוב שעמום ובטלה, בכל זאת לא רק מבחוץ תשכל חרב אלא אף מחדרים אימה, במחוזות השמורים ביותר ואצלנו בבית פנימה, ועל כך יש להזהר ולעמוד על המשמר.

כלפי מה הדברים אמורים?

אמרו בספרים הקדושים בדרך צחות על לשון הפסוק (איכה ד, ט): "יְדֵי נְשִׁים רַחֲמָנִיּוֹת בְּשָׁלוֹ יִלְדִיָּהֶן", כי הדבר אמור כלפי אותם הורים שאינם מעמידים די גבולות לילדיהם אלא מאפשרים להם לנהוג, לעשות ולפעול ככל העולה על רוחם, והכל בתואנה מגוחכת כי כך ייטב לילד וכן ראוי לחנכו.

"חֲנֹךְ לְנֶעֶר עַל פִּי דַרְכּוֹ" (משלי כב, ו) הם מצקצקים בלשונם בארשת צדקנית ומצטטים את החכם באדם, אך שוכחים באופן נח למדי את הפסוק הנוסף, אף הוא מבית מדרשו של שלמה המלך (שם יג, כד): "חֹשֶׁךְ שִׁבְטוֹ שׁוֹנֵא כְּגוֹ וְאֵהָבֻ שִׁחְרוּ מוֹסְרֵי".

רוחות זרות מנשבות מבחוץ, דעות מעוותות מנסות לסלף את הדרך הישרה ולקעקע את חומת החינוך הטהור ולבקוע בו בקע אחר בקע, לנתץ אותו לאט אך בטוח רח"ל.

פסיכולוגים מצוטטים כביכול היו הם נביאים, 'אנשי חינוך' פשרנים וגרוע מכך מכתבים את צעדי ההורים בכל הנוגע לחינוך ילדיהם, ואנו אנה אנו באים? בפרשת השבוע אנו לומדים את סיפורו המזעזע של המקלל, והתורה הקדושה טורחת ומיידעת אותנו (כד, יא): "וַיִּבְיֵאוּ אֹתוֹ אֶל מִשֶׁה וַיִּשֶׂם אִמּוֹ שְׁלֹמִית בַּת דָּבָרִי לְמִטָּה דָן".

על כך כותב האור החיים הקדוש דברים כדורבנות ודורש את עצם הזכרת האם לגנאי, ואלו דבריו: "וַיִּבְיֵאוּ אֹתוֹ אֶל מִשֶׁה, וְעַל יְדֵי הַבָּאָה זֹאת נִתְחַבְּבָה שְׁהֶכְתוּבִי פֶרְסָם אוֹתָהּ שְׁאִמּוֹ הִיא שְׁלוֹמִית, וּמְמוֹצֵא דָבָר אֲתָה יוֹדֵעַ כִּי נִכְמְרוּ רַחֲמֶיךָ עַל בְּנָהּ, וְכָתִיב (משלי יב, ט): "וַיִּרְחַמֵי רִשְׁעִים אֶכְזָרִי", לָזֶה גָּלָה אוֹתָהּ הַכְּתוּב כִּי זֹאת הָאִשָּׁה זֶה בְּנָהּ".

את המעשה הבא מספר הגה"ק ר' יוסף חיים - הבן איש חי, וממנו יש ללמוד עד כמה חובה על ההורים להקפיד על הצבת גבולות מוסר כחלק בלתי נפרד מהחינוך.

אדם נתפס על חם בגניבה, הועמד למשפט, וכמנהג אותם ימים נגזר דינו לתלייה.

מקרוב ומרחוק הופיע ובאו סקרנים לרוב, תופסים מבעוד מועד מקומות קרובים לבמה המרכזית עליה עתיד הלה להיתלות, בכל זאת, אין זה מאורע המתרחש בכל יום, וכך גם תרמה לכך העובדה שבמאורע שכזה השתתף אפילו המלך בכבודו ובעצמו.

לבוש בגדי אסיר וכשידיו ורגליו נתונים בשלשלאות כבדות, חצה הנידון את הרחבה המרכזית בכיכר העיר וצעד לאטו אל עבר הבמה, מלווה בגדוד סוהרים

גברתנים ואימת מוות נסוכה על פניו. אמו של הנאשם נכחה אף היא במקום, רכונה על הקרקע לצד גזע עץ ישן והיא מבכה תמרורים את בנה האהוב הועמד להיקטף במיטב ימיו באופן כה טרגי. מעיין דמעותיה כמו התחדש כל העת, יבבותיה ויפחותיה ניסרו את החלל וכל מי שהביט בה ונכח במחזה נקרע לבו לנוכח המראה מעורר הרחמים.

לפתע עצר האסיר, פנה לסוהרים והפציר בהם כי יאשרו לו לגשת אך לרגע קט לאמו ולהיפרד ממנה בטרם יעלה על הגרדום. הללו ניאותו לכך, והלה ניגש אליה ורכן לכיוונה.

הוא הצמיד את פיו לאוזנה כמבקש לומר דבר-מה, אך לפתע נשמעה צווחה איומה מפיה ודם החל ניגר ממנה. המחזה היה מבהיל והמשמעות שלו מבעיתה, כשנכחו הכל לראות כי הוא כלל לא לחש לה, לא דיבר על לבה, אלא פשוט נגס באוזנה בכח רב ותלשה!

'על מה ולמה עשית זאת?!' זעמם של השופט והמלך גם יחד התערורו במלוא עוצמתם, 'וכי לא די לך בכך שהינך נידון למוות על חיים שפלים כנגב נבוזה, עד שהרגשת צורך לנצל את רגעך האחרונים כדי לבצע פעולה נוספת - נפשעת ואכזרית מאין כמותה?'

'לא ולא' השיב הנידון, ובכמה משפטים הסביר את פשר מעשהו.

כאן החל הלה לספר על ילדותו הרחוקה. כילד מפונק וחסר רסן, תמיד משכו את לבו דברי מתיקה כאלה ואחרים, אולם בבית לא היה די ממון כדי לממן את רכישתם. לשם כך היה הילד חסר העכבות ניגש בלאט לתרמיליהם של בני כתתו, שולח מבט ימינה ושמאלה. ושולף מהם את מעט המזומנים שהביאו חבריו לכיתה. את הכסף, מסתבר, היה מביא בערבו של יום לאמו, וזו - תחת להלקות אותו מנה אחת אפיים על מעשהו הנואל, היתה מעודדת אותו בכל פה ואף מחמיאה לעצמה על שיצא מחלציה בן כה כשרוני, כל כך טוב במלאכתו...

מה יעשה הבן ולא יחטא?

עם כזו אמא, לא פלא שעד מהרה התדרדר הילד - שהפך לנער, למעשי שוד וביזה מסוג גרוע בהרבה, וכך הוא מוצא את עצמו מוצא להורג כתוצאה מאותו חינוך קלוקל שהביא אותו עד הלום.

'האם לא מגיע לאמי להיענש על כך?' תהה הבן רטורית באוזני המלך.

שמע המלך, הנהן בראשו בהבנה ואף בהסכמה של ממש, אולם דבר אחד עדיין לא היה ברור לו. 'מובן היטב מדוע הענשת את אמך, אולם מדוע בחרת לעשות זאת דווקא באמצעות נגיסה פראית זו באוזנה?' 'הלא יכולה היתה אמי להטות אותי לדרך הישר, אם רק היתה פותחת פיה ומלקה אותי בשבט מוסר' הגיב האיש, 'ורק בגלל שלא עשתה כן - הגעתי למצב מביש זה. אי לכך פערתי כנגד זה את פי שלי כנגדה והענשתי אותה מידה כנגד מידה - על פיה שלא נפתח כשמתבקש היה לעשות כן!'

המלך, בשומעו דברי טעם אלו, נעתר לוותר לאיש על עונשו. זאת תוך שהוא מנמק כי מעשהו הפך לדוגמה ומופת לרבים, וכי יש בכח מעשה זה להראות לעם כולו כיצד יש לחנך, מהו גידול ילדים בדרך הטובה ביותר.

שביבי אור

ניצוצות אש שלהבת מבית מדרשו של האור החיים

מסופר על הרה"ק הדברי חיים מצאנז, אשר נזף במאן-דהו כי הוא רודף לשווא את רעהו. על כך השיב הלה, כי אותו אדם רשע, וכי מצוה לקבור אותו.

פנה אליו הדברי חיים והזכיר לו את דברי חז"ל, כי בעת מכת בכורות היו בני ישראל קוברים את הרשעים שבאומה. מאידך, על הפסוק (יחזקאל טו, ו): "וְאָמַר לָךְ בְּמִיָּה חַיִּי" אמרו חז"ל כי לא מצא הקב"ה אף מצוה שתעמוד לזכותם של ישראל מלבד דם פסח ודם מילה.

תמה הדברי חיים, מדוע לא מצא הקב"ה אף מצוה שעשו ישראל עד אז? הלא קברו את הרשעים במצרים! אלא, מכאן שאין זו מצוה לקבור את הרשעים...

בפרשת המקלל מצאנו דבר פלא, כי לא נקבה התורה כלל בשם המקלל.

כותב רבנו האור החיים: "טעם שלא הזכיר שמו, אולי שלא רצה להזכירו משום ש'על ידו היה הדבר שנקב בן הישראלי את השם, ומגלגלין חובה על ידי חיב, ואין הקדוש ברוך הוא חפץ לגנות אדם, ומה גם בתורה שנסאר הרשם לעולם ועד'".

נתבונן בדברי האור החיים וניקח מוסר, נבין עד כמה חס הקב"ה על כבודו של כל אדם, ואף על רשע כמו המקלל. אוי כמה עלינו לשים לב ליוצא מפינו, להנהגתנו כלפי הזולת, משום שיהא התירוץ אשר יהא - אין זו מצוה לקבור יהודי!

חיים שיש בהם בנתיבי חייו ופועלו של איש האלקים

בהגיע של רבנו לליורנו שבאיטליה, אם כי היתה זו באותה העת עיר של תומכי ומחבבי תלמידי חכמים וכבר הספיקה ליהנות מזיווג של גדולי עולם נוספים, אולם ביאת איש האלקים אשר שמו יצא בכל הארץ הותירה את חותמה באופן מיוחד על העיר.

אחד מנגידי העיר, הלא הוא ר' משה פרנקו אשר זכה בהמשך אף לעלות עם רבנו לארץ הקודש והסתופף בישיבתו 'כנסת ישראל', היטיב לתאר את החיים בצל רבנו.

"אחרי כל המאורע הזה [היינו אחר שהתגייסו יהודי המקום לתמוך ברבנו ולהחזיקו] הולכים לביתו כל הלילות קצת יחידים, ובזמן שהוא לומד עם תלמידיו תלמוד. ובקשתי מכבודו להיות מאוכלי שולחנו, וזכיתי ללמוד עמו כמו ג' חדשים. והגבירים שבאים לשמוע בקשו לשמוע מפיו איזה חידוש של תורה או איזה דרשה, וכך עשה כל הלילות.

אחר הלימוד פתח פיהו לדרוש, וכולם היו מוסר, עם משלים מתוקים. אשר על כן כל העם היו מתאווים תאוה לשמוע מפיו, עד שיצא קול בעיר ובאים בעוד היום גדול למצוא מקום לישב, עד שכמעט לא היה מקום ליכנס מרוב העם. ולא די שיבואו אנשים וקטנים, אלא אף הנשים של הגבירים באות לחדר נשי הרב, ושומעות מפיו דבר תורה".

בנתיבי החיים

פרקי מחשבה ומוסר לאורו הזך של האור החיים

רבנו האור החיים הקדוש מפרש באריכות את פרשת בת איש כהן, ובתוך דבריו הוא מתייחס ללשון הכתוב (כב, יב): "ובת כהן פי תהיה לאיש זר" ומבאר בזו הלשון:

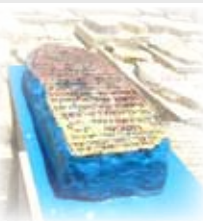
"וְאָמְרוּ 'ובת כהן' מְדַבֵּר הַכְּתוּב בְּנִשְׁמָה שְׁנַפְגָּמָה וְנִטְמָא בְּמַעֲשֵׂיהָ, שֶׁתַּפְסִיד הַנְּאֻת הַקֹּדֶשׁ. וְהוּא אָמְרוּ 'ובת כהן' שֶׁהִיא הַנְּשִׁמָּה, כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר' שֶׁהוּא ס"מ, שֶׁחֲמֵדָה מְטַעַמֹתַי וְתִזְנֶה אַחֲרָיו... וְזֶה הוּא עֲנֵי הַפֶּשֶׁט, כִּשְׂיַחְסֵר מִזִּזְנֶה הִיא נִשְׁפֶּלֶת וְנַחֲשָׁה אֹרֶה וְיִרַד הַדְרָה רַחֲמָנָא לְצִלָּן".

נתבונן בדברים ונתעורר, נראה עד כמה הם מרעישים.

כשאדם חוטא, הוא נענש. אין ספק בכך. על כך נאמרו בתורה אזהרות ועונשים, התרעות, תוכחות ואפילו קללות. אנו מאמינים באמונה שלימה ביסוד הדת לפיו לכל פעולה יש גמול, שכר כמו גם עונש

גם אתם זכיתם לישועה בזכות רבנו האור החיים הקדוש?

כתבו לנו
למייל המערכת m028039999@gmail.com
או לפקס 02-5385689
או ב'נודים פלוס' - באר ישראל

אור הישועות מכתבי הלומדים

השידוך שבא בזכות ההתמדה בלימוד ה'אור החיים'

הייתי תקוע בשידוכים במשך זמן רב, כל ניסיון נדמה היה כחסר תועלת. החלטתי לקבל על עצמי קבלה - ללמוד כל יום קטע מהספר אור החיים הקדוש, מתוך אמונה שהלימוד הזה יביא לי ברכה. התמדת בלימוד, ובאמת הרגשתי שזכות זו נותנת לי כוח פנימי.

במהלך זמן מה, מצאתי את עצמי מאושפז בבית חולים. לפנות ערב נזכרתי בקביעות ללימוד האור החיים הקדוש, אך שכחתי לקחתי את הספר 'אור החיים'. הייתי מאד מיואש, עד שהחלטתי לצאת ולחפש אם יש מישהו בסביבה שיכול לעזור לי. שאלתי אנשים בבית החולים אם יש להם את הספר ולא היה לאנשים שהיו לידי, לאחר מאמצים מרובים מצאתי מישהו שהיה לו את הספר והביא לי ללמוד בו.

למדתי קטע, ולאחר מכן החל האיש לשוחח עמי. תוך כדי השיחה הוא שאל אותי איך קוראים לי ופרטים נוספים עלי, לא כ"כ רציתי לשתף אותו אבל לא היה לי נעים אחרי שעזר לי עם הספר. לפתע, הגיע אבי לשהות אתי, והאדם ששוחח איתי פנה אליו וביקש לשוחח אתו, לאחר מכן סיפר לי אבי שהאיש מאד התרשם והציע לו עבורי לשידוך את אחותו.

אחרי כמה חודשים, התארסתי עם אחותו. בזכות לימוד ה'אור החיים'.

מתיבתא אור החיים

לכשתהיה הכוונה על זה אין במעשה מצוה להסתייע באמצעותם להנכם מאויב, והגם שה' אמר אליו נקמת בני ישראל, לא אמר אליו שיאמר לישראל לשון זה אלא שדבריו היו עם משה נקום נקמת בני ישראל, ומשה נתחכם לעשות הדבר בדרך זה לקיים הנקמה של ישראל שנצטווה עליה במאמר 'נקום'.

וראה בזה מה שכתב הכתב סופר בפרשת מטות שם בפסוק 'החלצו מאתכם אנשים לצבא' (במדבר לא א). פירש"י אנשים צדיקים, צריך להבין למה צוה לבחור צדיקים, ועיין רמב"ן. ונ"ל כי ה' הקפיד יותר על כבוד ישראל, לכן אמר נקום נקמת בני ישראל, ומשה אמר לתת נקמת ה' במדין, כי משה הקפיד יותר על נקמת ה', והנה לזה צריך צדקות ביותר שיעמוד נגד אויביו ולא יתן לבו לנקום בו לאשר עשו לו רעה, ויהיה כל מחשבתו רק לנקום נקמת ה' ולכן אמר משה החלצו אנשים צדיקים שיהיה מעצור ברוחם וכל מחשבתם לנקום רק נקמת ה' במדין. והשתא אתי שפיר דכתיב וימסרו בע"כ, כי לא האמינו בעצמם שיהיה להם כח המעצור, כדרך צדיקים שאינם מאמינים בעצמם וק"ל:

את דברי הרמב"ן וכתב: ורבינו מדייק להוסיף שלא שיתפו אפילו שנאתם עם מחשבתם לקיום המצוה וכדבריו "גם כן".

וכתב שם עוד לעיין בבית יוסף חו"מ סי' א' שכתב על מאמר חז"ל הדין דין אמת לאמיתו הפירוש דאע"פ שידון הדיין דין אמת אם מצטרף לזה אהבת הדיין לזכאי או שנאתו לחייב לא הוי לאמיתו ע"ש.

והנה דבר זה שהנקמה צריכה להיות רק מחמת ציווי ה' ולא בשיתוף רצון או מחשבת האדם האריך גם רבינו בפרשת מטות בנקמת מדין, וכה כתב שם (במדבר לא א): ואמרו 'לתת נקמת ה' גם זה מההתחכמות להשגת הנקמה שצוה אותם שתהיה כוונת הנקמה לקנאת ה' אשר גרמו ביטול מצותיו ורצונו יתברך ולא להתנגק על המסובב מהחטא שמתו כמה מישראל, כי

כתב רבינו (ויקרא כד כג): 'ובני ישראל עשו וגו'. קשה מה מקום ובני ישראל עשו וגו' אחר שאמר ויוציאו את המקלל וגו' וירגמו אותו אבן הריני רואה שעשו את אשר צוה ה', וי"ל לצד שהיה הדבר על ידי מריבה ומחלוקת שהיתה בין הישראלי ובין בן הישראלית יש מקום לומר שעשו בו משפט כתוב לאמצעות גם כן טינא שבלב, לזה אמר עשו כאשר צוה ה' פירוש לצד מצות ה' הוא שעשו. או נתכוין הכתוב להעלות המצוה שעשאוה כל ישראל הגם שלא היתה בו יד כולם. או ירצה שעל ידי מעשה זה שקנאו קנאת כבודו יתברך העלה עליהם הכתוב גם כן כאילו עשו כל התורה, והוא אומרו כאשר צוה ה' את משה בדרך כלל.

וכעין זה כתב הרמב"ן: והנכון בעיני בכאן, מפני שפרט בתחילה הסקילה ואחר כך חזר ואמר ובני

ישראל עשו, כי טעם הכתוב, לומר כי כאשר דבר משה אל בני ישראל הוציאו מיד את המקלל ורגמו אותו, ועשו כן כל בני ישראל לשמור ולעשות כאשר צוה ה' את משה, ולא לשנאת בן המצרי שנצה עם הישראלי אלא לבער הפגום מתוכם. ובברכת שמעון הביא

האור החיים מפרש את הפסוק (כב, יב): 'זבת כהן כי תהיה לאיש זר הוא בתרומת הקדשים לא תאכל' כמכוון על נטיית הנשמה לעבר כוחות היצר. כיצד מפרש רבנו על פי זה את המילים: 'הוא בתרומת הקדשים לא תאכל'?

- (א) אף בחלק קטן מתוך הקדושה לא תזכה הנשמה לקחת חלק.
- (ב) 'תרומה' מלשון התרוממות, היינו שאפילו התרוממות קלה לא תחוה נשמתו.
- (ג) מלשון 'במורם מן הקדשים', שלא תזכה נשמתו לעלות למדרגה הגבוהה ביותר. תשובה מגליון קודם: תשובה א' - משום שבמיתתם של נדב ואביהוא נתכפר לו חלקו בחטא העגל.

מצא חיים

חידה שבועית בעיין דברי האור החיים

לפתרון החידות יש לעיין בהרחבה באור החיים המבואר ובמדוריו מבית מתיבתא

פתרונות יש לשלוח לא יאוחר מיום רביעי בשבוע בלבד לכתובת דוא"ל: m028039999@gmail.com או בפקס 02-5385689 או 'נדרים פלוס' - באר ישראל

1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון.
  2. לציין בראש הדף עבור חידון 'ובחרת בחיים' ושם הפרשה.
  3. בני חו"ל מתבקשים לכתוב כתובת (אדרעס) בארץ ישראל למקרה של זכיה, שישלח לשם.
- בין שולחי התשובות תערך הגרלה על סידור מתיבתא (או על ספר אחר הקיים במלאי כפי שיקולי המערכת).

שם הזוכה
בגיליון פר' תצווה:
ה' א. הולצמן,
בית שמש

מחברים להיום

לשמיעת שיטורים ודרשות

חייגו: 02-803-9999

